

El conflicte entre fe i laïcisme

L'Església pot exigir als seus fidels el compliment dels seus principis ètics i morals, però no que l'Estat legisli segons els seus desitjos

ALFONSO S. PALOMARES*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.01.08

AMadrid i Roma s'han desenvolupat dues cerimònies majors de la confrontació entre la jerarquia catòlica i el món laic. Dues cerimònies diametralment oposades, però que s'enquadren totes dues dins del difícil marc per a la cohabitació entre els principis de la laïcitat, que són negats amb vehemència per la jerarquia catòlica quan afecten qüestions altament sensibles, des del punt de vista ètic, que tenen relació amb els drets civils dels ciutadans.

La de la plaça de Colón de Madrid va tenir un sabor medieval en la seva litúrgia de kirieleysons i tocs de postmodernitat en la tecnologia que va permetre la presència virtual del papa Ratzinger. El toc de medievalisme escènic, posat en relleu per la decoració i la vestimenta dels principals oficiants, va accentuar el to d'apocalipsis now que portaven els discursos dels cardenals que van fer ús de la paraula.

UN D'ELLS, el de València, va preconitzar la fi de la democràcia com a conseqüència de les lleis aprovades pel Parlament sobre el divorci, l'avortament, els matrimonis gais o l'Educació per a la Ciutadania. En nom de la llibertat d'expressió, que ara invoquen, i en la qual creuen els demòcrates, ells tenen tot el dret a manifestar-se i a dir el que els vingui de gust. No es tracta d'això. Però, si surten a la plaça per predicar

veritats absolutes com a font primària de tot el sistema legal, és lògic que se'ls respongui des del relativisme postteològic que les lleis es fan des de la voluntat dels ciutadans i no es poden derivar de les revelacions divines, perquè vivim en un Estat laic i no en una dictadura teocràtica.

Prediquen que el seu regne no és d'aquest món, però volen inspirar i condicionar totes les lleis del nostre regne. Poden creure que la vida eterna és la que li dóna un sentit total a aquesta vida. Igual que fan altres, poden sostenir que aquesta vida té sentit per si mateixa o fins i tot que la vida té rivets d'absurditat. Albert Camus va arribar a dir que creure en l'altra vida és buidar aquesta de sentit. És seva aquesta frase: "Deixem el cel per als àngels i els pardals, nosaltres ens conformem amb els gaudis d'aquesta vida passatgera".

Aquí ningú posa traves a l'Església perquè prediqui i defensi els seus dogmes, els seus principis ètics i morals i, per descomptat, perquè exigeixi als seus fidels el seu compliment, però el que no pot imposar de cap manera a l'Estat és que legisli segons els seus principis. Més encara, crec que no hi ha país on l'Església catòlica tingui tantes prerrogatives com a les terres d'aquest regne. Zapatero li podria oferir al secretari d'Estat del Vaticà el que una vegada Felipe González li va oferir a l'hàbil i intel·ligent monsenyor Casaroli al dir-li que busqués un model de relació Església-Estat que estigués vigent en qualsevol dels molts de què disposava el Vaticà amb diferents països, i, si en trobava algun que en el seu conjunt fos més satisfactori per a l'Església que el que ens afectava, que no dubtés de comunicar-l'hi per iniciar les negociacions de substitució. González, quan recorda aquesta trobada, sempre afegeix: "No vaig tenir mai cap proposta".

ELS PASSOS que la nostra societat ha anat fent pels camins de la llibertat i dels drets individuals sempre s'han trobat amb l'oposició intransigent de l'estructura eclesial recolzant-se en els sectors polítics de la dreta profunda i radical. L'elaboració de la primera llei del divorci va estar envoltada d'un enorme enrenou: alguns bisbes i polítics com Álvarez-Cascos sostenien que era el final de la família, però curiosament molts impulsors d'aquesta llei no l'han utilitzat mai i, en canvi, Cascos n'ha estat un usuari exhibicionista.

La religió en l'ensenyament és un dels seus cavalls de batalla: no volen adoctrinaments, però exigeixen que l'Estat pagui l'ensenyament dels seus dogmes. S'esquincen les vestidures perquè s'ha despenalitzat l'avortament en tres supòsits i consideren el matrimoni entre homosexuals com el tsunami més pervers que han vist en segles i segles. Els fets de Roma van ser diferents i van tenir com a protagonista el mateix papa Benet XVI. Convidat pel rector de la Universitat La Sapienza de Roma per pronunciar la conferència d'inauguració del curs, va haver de suspendre la seva intervenció davant la protesta de diversos professors i alumnes de la Facultat de Físiques, protesta que es començava a estendre com una taca d'oli per les altres facultats i que amenaçava amb una confrontació imprevisible. La pugna dialèctica segueix.

LA SUBSTÀNCIA del debat és que el Papa té dret a parlar i tota la llibertat d'expressió, però que en una universitat podria sonar la lliçó inaugural com un programa ideològic del curs. També en els sectors laics italians hi ha malestar pel que consideren una presència asfixiant de l'Església sobre la política i la societat.

La cohabitació del laïcisme amb les estructures d'una creença de veritats absolutes i immutables no és fàcil. I resulta més difícil quan es tracta de poder, perquè de vegades, la jerarquia eclesial el que defensa, escudant-se en les veritats revelades, són espais de poder. Defensa el poder de la púrpura i els erminis, perquè els erminis i la púrpura no semblin disfresses de carnaval.

* Periodista.